2025/2254

2025.11.7.

# A TANÁCS (EU) 2025/2254 HATÁROZATA

## (2025. október 27.)

## a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 148. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ([1]),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([2]),

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére ([3]),

mivel:

(1) Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 145. cikke értelmében a tagállamoknak és az Uniónak az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikkében megállapított, a kiegyensúlyozott gazdasági növekedésre, a teljes foglalkoztatottságra és a társadalmi haladásra, valamint a magas fokú védelemre vonatkozó célkitűzések elérése érdekében összehangolt foglalkoztatási stratégia kialakításán kell munkálkodniuk, különös tekintettel a szakképzett, képzett és alkalmazkodásra képes munkaerő és az inkluzív, reziliens, jövőorientált és a gazdasági változásokra reagálni képes munkaerőpiacok fejlesztésére. Az EUMSZ 146. cikkének (2) bekezdésével összhangban a tagállamoknak közös érdekű ügyként kell tekinteniük a foglalkoztatás előmozdítására, és az ez irányú fellépésüket össze kell hangolniuk a Tanács keretében.

(2) Az EUSZ 3. cikke értelmében az Uniónak küzdenie kell a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen, és elő kell mozdítania a társadalmi igazságosságot és védelmet, a nők és férfiak közötti egyenlőséget, a nemzedékek közötti szolidaritást és a gyermekek jogainak védelmét. Az EUMSZ 9. cikke értelmében az Uniónak a politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során figyelembe kell vennie a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítására, a megfelelő szociális védelem biztosítására, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, valamint az oktatás, a képzés és az emberi egészség védelmének magas szintjére vonatkozó követelményeket.

(3) Az Unió szakpolitikai koordinációs eszközöket alakított ki és vezetett be a gazdaság- és foglalkoztatáspolitikákra vonatkozóan. Ezen eszközök részeként az (EU) 2024/3134 tanácsi határozat ([4]) mellékletében meghatározott, a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatások (a továbbiakban: a foglalkoztatási iránymutatások) az (EU) 2015/1184 tanácsi ajánlásban ([5]) meghatározott, a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokkal együtt képezik az integrált iránymutatásokat. A foglalkoztatási iránymutatások vezérfonalként szolgálnak a szakpolitikák tagállamokban és az Unió által történő végrehajtásához, tükrözve a tagállamok közötti kölcsönös függőséget. Az ennek eredményeként létrejövő, összehangolt uniós és nemzeti szakpolitikákból és reformokból álló csomag a gazdaság-, foglalkoztatás- és szociálpolitikák olyan átfogó, megfelelő és fenntartható ötvözetét alkotja, amelynek pozitív továbbgyűrűző hatásokat kell gyakorolnia a munkaerőpiacokra és a társadalom egészére, meg kell erősítenie a gazdasági és társadalmi rezilienciát, és hatékonyan kell reagálnia az olyan közép- és hosszú távú kihívásokra, mint például a versenyképesség megerősítésének szükségessége, a globális kereskedelempolitikával kapcsolatos bizonytalanság, valamint az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával és a tágabb geopolitikai kontextussal kapcsolatos hatások.

([1]) A 2025. október 8-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([2]) A 2025. szeptember 18-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([3]) A 2025. július 8-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([4]) A Tanács (EU) 2024/3134 határozata (2024. december 2.) a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról (HL L, 2024/3134, 2024.12.13., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3134/oj).
([5]) A Tanács (EU) 2015/1184 ajánlása (2015. július 14.) a tagállamok és az Európai Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról (HL L 192., 2015.7.18., 27. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2015/1184/oj).

(4) A gazdasági és társadalmi haladás és a felfelé irányuló konvergencia fokozása érdekében, a zöld és digitális átállás támogatása, az Unió ipari bázisának, termelékenységének és versenyképességének megerősítése, a demográfiai kihívások kezelése, valamint az inkluzív és reziliens uniós munkaerőpiacok megvalósítása céljából a tagállamoknak „A készségek uniója" című, 2025. március 5-i bizottsági közleménnyel összhangban kezelniük kell a munkaerő- és szakemberhiányt, és mindenki számára elő kell mozdítaniuk a minőségi foglalkoztatást, valamint a minőségi és inkluzív oktatást és képzést, különös hangsúlyt fektetve arra, hogy fejlesszék – az alapkészségekre vonatkozó cselekvési tervre támaszkodva – az alapkészségeket, valamint a munkaerőpiac szempontjából releváns készségeket, többek között a digitális és a zöld készségeket, kiváltképp a hátrányos helyzetű diákok és felnőttek körében. A tagállamoknak – a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) oktatási stratégiai tervnek megfelelően – fel kell lendíteniük a STEM oktatását és képzését, meg kell erősíteniük a jövőorientált szakképzést – különös figyelmet fordítva arra, hogy lányokat és nőket vonzzanak a STEM területére –, valamint az egész életen át tartó továbbképzést és átképzést; emellett törekedniük kell az oktatási rendszerek inkluzívvá tételére, továbbá hatásos aktív munkaerőpiaci szakpolitikákat, valamint jobb munkafeltételeket és karrierlehetőségeket kell biztosítaniuk, tiszteletben tartva ugyanakkor a szociális partnerek szerepét és autonómiáját. Amint a 2022. június 16-i tanácsi ajánlás ([6]) is megállapítja, az oktatási és képzési dimenziónak a zöld átállással kapcsolatos egyéb szakpolitikákba való, az egész életen át tartó tanulás szemléletének szempontjai szerint történő szisztematikus integrálása támogathatja e szakpolitikák végrehajtását. Az említett elemek megerősítése különösen fontos az Unió kevésbé fejlett, távoli és legkülső régiói esetében, ahol ezekre a leginkább szükség van. A hiányokat enyhítheti még a munkavállalók és a tanulók Unión belüli méltányos mobilitásának javítása, valamint a tehetségek Unión kívülről való bevonzása és megtartása. Emellett meg kell erősíteni az oktatási és képzési rendszerek és a munkaerőpiac közötti kapcsolatokat, valamint érvényesíteni kell és el kell ismerni a nem formális és informális tanulás révén elsajátított készségeket, ismereteket és kompetenciákat.

(5) A foglalkoztatási iránymutatások összhangban állnak az Unió 2024. április 30-án hatályba lépett új gazdasági kormányzási keretével ([7]), valamint a hatályos uniós jogszabályokkal és a meglévő különféle uniós kezdeményezésekkel, ideértve a 2021. június 14-i ([8]), a 2021. november 29-i ([9]), a 2022. április 5-i ([10]), a 2022. június 16-i ([11]), a 2022. november 28-i ([12]), a 2022. december 8-i ([13]), a 2023. január 30-i ([14]), a 2023. június 12-i ([15]) és a 2023. november 27-i ([16]) tanácsi ajánlást, az (EU) 2021/402 bizottsági ajánlást ([17]), a 2021. február 26-i tanácsi állásfoglalást ([18]), az emberközpontú gazdaság kiépítéséről és a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervről szóló, 2021. december 9-i, a „Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027" című, 2020. szeptember 30-i, a „Stratégia a fogyatékossággal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)" című, 2021. március 3-i, az európai gondozási stratégiáról szóló, 2022. szeptember 7-i, „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora" című, 2023. február 1-jei, a szociális párbeszéd Európai Unión belüli erősítéséről szóló, 2023. január 25-i, a „Demográfiai változások Európában: a cselekvés eszköztára" című, 2023. október 11-i, a tagállami szakpolitikák elosztási hatásának pontosabb értékeléséről szóló, 2022. szeptember 28-i, és a „Munkaerő- és szakemberhiány az EU-ban: cselekvési terv" című, 2024. március 20-i, valamint „A készségek uniója" című,

([6]) A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról (HL C 243., 2022.6.27., 1. o.).
([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).
([8]) A Tanács (EU) 2021/1004 ajánlása (2021. június 14.) az európai gyermekgarancia létrehozásáról (HL L 223., 2021.6.22., 14. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).
([9]) A Tanács ajánlása (2021. november 29.) a magas színvonalú és inkluzív alap- és középfokú oktatást előmozdító vegyes tanulási megközelítésekről (HL C 504., 2021.12.14., 21. o.).
([10]) A Tanács ajánlása (2022. április 5.) a hatékony európai felsőoktatási együttműködéshez szükséges kapcsolatok kiépítéséről (HL C 160., 2022.4.13., 1. o.).
([11]) A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról (HL C 243., 2022.6.27., 1. o.), a Tanács ajánlása (2022. június 16.) az egész életen át tartó tanulást és a foglalkoztathatóságot célzó mikrotanúsítványokra vonatkozó európai megközelítésről (HL C 243., 2022.6.27., 10. o.), a Tanács ajánlása (2022. június 16.) az egyéni tanulási számlákról (HL C 243., 2022.6.27., 26. o.) és a Tanács ajánlása (2022. június 16.) a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról (HL C 243., 2022.6.27., 35. o.).
([12]) A Tanács ajánlása (2022. november 28.) az „Utak az iskolai sikerhez" kezdeményezésről és a korai iskolaelhagyás csökkentését célzó szakpolitikákról szóló, 2011. június 28-i tanácsi ajánlás felváltásáról (HL C 469., 2022.12.9., 1. o.).
([13]) A Tanács ajánlása (2022. december 8.) a megfizethető magas színvonalú tartós ápoláshoz-gondozáshoz való hozzáférésről (HL C 476., 2022.12.15., 1. o.) és a Tanács ajánlása (2022. december 8.) a kisgyermekkori nevelésről és gondozásról: a 2030-ra vonatkozó barcelonai célok (HL C 484., 2022.12.20., 1. o.).
([14]) A Tanács ajánlása (2023. január 30.) az aktív befogadást biztosító megfelelő minimumjövedelemről (HL C 41., 2023.2.3., 1. o.).
([15]) A Tanács ajánlása (2023. június 12.) a szociális párbeszéd megerősítéséről az Európai Unióban (HL C, C/2023/1389., 2023.12.6., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).
([16]) A Tanács ajánlása (2023. november 27.) a szociális gazdaság keretfeltételeinek fejlesztéséről (HL C, C/2023/1344, 2023.11.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).
([17]) A Bizottság (EU) 2021/402 ajánlása (2021. március 4.) a Covid19-válságot követően a foglalkoztatás hatékony és aktív támogatásáról (EASE) (HL L 80., 2021.3.8., 1. o.).
([18]) A Tanács állásfoglalása az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) (HL C 66., 2021.2.26., 1. o.).

2025. március 5-i bizottsági közleményt, az (EU) 2021/2316 ([19]) és az (EU) 2023/936 ([20]) európai parlamenti és tanácsi határozatot, továbbá az (EU) 2022/2041 ([21]), az (EU) 2022/2381 ([22]), az (EU) 2023/970 ([23]) és az (EU) 2024/2831 ([24]) európai parlamenti és tanácsi irányelvet.

(6) Az európai szemeszter különböző eszközöket ötvöz az Unión belüli gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák integrált többoldalú koordinációjára és felügyeletére szolgáló átfogó keretben. Az európai szemeszter kulcsfontosságú eszköz a versenyképességi iránytűben meghatározott prioritások teljesítése szempontjából; az iránytű maga pedig keretet biztosít a versenyképesség fokozásához az innovációs szakadék megszüntetése, az Unió gazdaságának dekarbonizációja, a túlzott függőségek csökkentése és a biztonság növelése révén, amely horizontális támogató eszközöket is meghatároz, ide sorolva többek között a készségeket, a minőségi munkahelyeket és a társadalmi méltányosságot. Az európai szemeszter magában foglalja az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017 novemberében kihirdetett, a szociális jogok európai pillérének ([25]) (a továbbiakban: a szociális jogok európai pillére) az elveit és a nyomonkövetési eszközét, az Unión belüli felfelé irányuló társadalmi konvergenciát érintő kockázatok és kihívások elemzését is lehetővé tevő szociális eredménytáblát, valamint biztosítja a szoros együttműködést a szociális partnerekkel, a civil társadalommal és más érdekelt felekkel. Az európai szemeszter támogatja továbbá az Egyesült Nemzetek által meghatározott fenntartható fejlődési célok megvalósítását. Az Unió és a tagállamok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikáinak, valamint szociális politikáinak kéz a kézben kell haladniuk az Unió klímasemleges, környezeti szempontból fenntartható és digitális gazdaságra való méltányos átállásával, javítaniuk kell a versenyképességet és a termelékenységet, biztosítaniuk kell a megfelelő munkafeltételeket, ösztönözniük kell az innovációt, elő kell mozdítaniuk a munkahelyi demokráciát, a szociális párbeszédet, a társadalmi igazságosságot, az esélyegyenlőséget és a felfelé irányuló társadalmi-gazdasági konvergenciát, kezelniük kell az egyenlőtlenségeket és a regionális különbségeket, továbbá küzdeniük kell a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen.

(7) Az éghajlatváltozás és a környezettel kapcsolatos egyéb kihívások, a méltányos zöld átállás, az energiafüggetlenség, a nettó zéró kibocsátási célt szolgáló iparágak fokozott versenyképessége és a technológiai szuverenitás biztosításának szükségessége, továbbá a védelmi kiadások növelésének és Európa nyitott stratégiai autonómiája biztosításának szükségessége, valamint a demográfiai változások és a digitalizáció – többek között a mesterséges intelligencia, az algoritmikus irányítás, a platformalapú gazdaság és a távmunka – fejlődése jelentősen átalakítják a gazdaságokat és társadalmakat az Unióban. Az Uniónak és tagállamainak együtt kell dolgozniuk az ilyen strukturális fejlemények hatékony és proaktív kezelése és a meglévő rendszerek szükség szerinti kiigazítása érdekében, felismerve a tagállamok gazdaságainak és munkaerőpiacainak, valamint a kapcsolódó szakpolitikáknak a szoros egymásrautaltságát. Ehhez mind uniós, mind nemzeti szinten összehangolt, ambiciózus és hatékony, egyben a szociális partnerek szerepét is elismerő szakpolitikai fellépésre van szükség, összhangban az EUMSZ-szel és az uniós jog gazdasági kormányzásra vonatkozó rendelkezéseivel, figyelembe véve a szociális jogok európai pillérét. Az ilyen szakpolitikai fellépésnek az Unió összes régiójában magában kell foglalnia a fenntartható beruházások fellendítését és az újbóli elköteleződést az olyan, megfelelően ütemezett reformok és beruházások iránt, amelyek javítják a fenntartható és inkluzív gazdasági növekedést, a készségeket, a minőségi munkahelyek előmozdítását, a termelékenységet, a versenyképességet, a méltányos munkafeltételeket, a társadalmi és területi kohéziót, a felfelé irányuló társadalmi-gazdasági konvergenciát, a rezilienciát és a felelősségteljes költségvetési gazdálkodást. Támogatást kell nyújtani a meglévő uniós finanszírozási programokból, különösen az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([26]) létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és a kohéziós politikai alapokból, ideértve az (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([27]) létrehozott Európai Szociális

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2316 határozata (2021. december 22.) az ifjúság európai évéről (2022) (HL L 462., 2021.12.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2316/oj).

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/936 határozata (2023. május 10.) a készségek európai évéről (HL L 125., 2023.5.11., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj).

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2041 irányelve (2022. október 19.) az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről (HL L 275., 2022.10.25., 33. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([22]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2381 irányelve (2022. november 23.) a nyilvánosan működő részvénytársaságok igazgatói körében a nemek közötti egyensúly javításáról és a kapcsolódó intézkedésekről (HL L 315., 2022.12.7., 44. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([23]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről (HL L 132., 2023.5.17., 21. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

([24]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2831 irányelve (2024. október 23.) a platformalapú munkavégzés munkafeltételeinek javításáról (HL L, 2024/2831, 2024.11.11., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

([25]) A szociális jogok európai pillérének kihirdetéséről szóló intézményközi nyilatkozat (HL C 428., 2017.12.13., 10. o.).

([26]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([27]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

Alap Pluszt, az (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([28]) szerinti szabályozás alá tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapot, az (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([29]) létrehozott Szociális Klímaalapot, valamint az (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([30]) létrehozott Igazságos Átmenet Alapot is. A szakpolitikai fellépésnek ötvöznie kell a kínálati oldali és a keresleti oldali intézkedéseket, figyelembe véve ugyanakkor az ilyen intézkedések gazdasági, környezeti, foglalkoztatási és társadalmi hatását.

(8) A szociális jogok európai pillére a jól működő és méltányos munkaerőpiacok és szociális jóléti rendszerek támogatása érdekében húsz elvet és jogot határoz meg, amelyeket három kategóriába sorol: esélyegyenlőség és a munkaerőpiachoz való hozzáférés, méltányos munkafeltételek, valamint szociális védelem és társadalmi befogadás. Az említett elvek és jogok stratégiai irányt szabnak az Uniónak, biztosítva, hogy a klímasemlegességre, a környezeti fenntarthatóságra és a digitalizációra való átállás, valamint a demográfiai változások hatása társadalmi szempontból méltányos és igazságos legyen, és megőrizze a területi kohéziót. A szociális jogok európai pillére és az azt kísérő szociális eredménytábla iránymutatásként szolgál a tagállamok foglalkoztatási és szociális teljesítményének, ezen belül az Unión belüli felfelé irányuló társadalmi konvergenciának a nyomon követéséhez az európai szemeszter keretében, a nemzeti, regionális és helyi szintű reformok és beruházások ösztönzéséhez, valamint a mai modern gazdaság „szociális” és „piaci” szempontjainak összeegyeztetéséhez, többek között a szociális gazdaság előmozdítása révén. A Bizottság 2021. március 4-én cselekvési tervet adott ki a szociális jogok európai pillérének végrehajtására vonatkozóan (a továbbiakban: a cselekvési terv), amely ambiciózus, ugyanakkor reális kiemelt uniós célokat tűz ki 2030-ra a foglalkoztatásra (a 20–64 év közötti lakosság legalább 78 %-ának foglalkoztatásban kell lennie), a készségekre (valamennyi felnőtt legalább 60 %-ának évente képzésben kell részt vennie) és a szegénység csökkentésére (legalább 15 millió fővel kevesebb személy legyen a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának kitéve, ideértve ötmillió gyermeket) (a továbbiakban: a 2030-ra kitűzött kiemelt uniós célok), emellett pedig kiegészítő részcélokat, valamint egy felülvizsgált szociális eredménytáblát is tartalmaz.

(9) Amint azt a 2021. május 8-i portói szociális csúcstalálkozón (a továbbiakban: a portói szociális csúcstalálkozó) az állam-, illetve kormányfők elismerték, a szociális jogok európai pillérének végrehajtása erősíteni fogja az Unió digitális, zöld és méltányos átállásra irányuló törekvéseit, valamint hozzá fog járulni a felfelé irányuló társadalmi-gazdasági konvergencia megteremtéséhez és a demográfiai kihívások kezeléséhez. Az állam-, illetve kormányfők hangsúlyozták, hogy a szociális dimenzió, a szociális párbeszéd és a szociális partnerek aktív bevonása a magas versenyképességű szociális piacgazdaság központi eleme, és üdvözölték az új kiemelt uniós célokat. Kijelentették, hogy az Európai Tanács 2019–2024-es időszakra szóló stratégiai menetrendjében foglaltaknak megfelelően eltökélt szándékuk, hogy a hatásköröket, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvét megfelelően tiszteletben tartva folytassák a szociális jogok európai pillére uniós és nemzeti szinten történő végrehajtásának elmélyítését. Végezetül hangsúlyozták annak fontosságát, hogy – a legmagasabb szinten is – szorosan nyomon kell követni a szociális jogok európai pillérének végrehajtása és a 2030-ra kitűzött kiemelt uniós célok megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) Az állam-, illetve kormányfők a portói szociális csúcstalálkozón és az Európai Tanács 2021. júniusi ülésén üdvözölték a 2030-ra kitűzött kiemelt uniós célokat. Ezen célok a szociális eredménytáblával együtt segítenek nyomon követni – az európai szemeszter keretében, a szakpolitikai koordinációs keret részeként – a szociális jogok európai pillére elveinek végrehajtása terén elért eredményeket. Emellett a portói szociális csúcstalálkozón felszólították a tagállamokat, hogy határozzanak meg olyan ambiciózus nemzeti célokat, amelyek – kellően figyelembe véve az egyes tagállamok kiindulási helyzetét – megfelelő hozzájárulást jelentenek a 2030-ra kitűzött uniós kiemelt célok eléréséhez. A szociális jogok európai pillére végrehajtásának és a 2030-ra kitűzött uniós kiemelt és nemzeti célokkal kapcsolatos előrelépésnek a nyomon követését a Tanács által 2025 márciusában elfogadott együttes foglalkoztatási jelentés (a továbbiakban: a 2025. évi együttes foglalkoztatási jelentés) tartalmazza, az eredmények pedig beépülnek az európai szemeszter nyomonkövetési eszközeibe. Az együttes foglalkoztatási jelentés a 2024. évi ([31]) kiadása óta tartalmazza – a társadalmi konvergenciával kapcsolatos kerettel összhangban – a felfelé irányuló társadalmi konvergenciát érintő lehetséges kockázatokra vonatkozóan elvégzett, ún. „első szakasz szerinti országelemzés”-t, amely azonosítja az olyan potenciális kockázatoknak kitett tagállamokat, amelyeket egy mélyrehatóbb „második szakasz szerinti elemzés” keretében meg kell vizsgálni. A 2025. évi együttes foglalkoztatási jelentésben először 10 tagállamot azonosítottak, majd a mélyrehatóbb elemzés konklúziója nem mindegyikük esetében erősítette meg az általános kihívások fennállását.

([28]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról (HL L 231., 2021.6.30., 60. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([29]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/955 rendelete (2023. május 10.) a Szociális Klímaalap létrehozásáról és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról (HL L 130., 2023.5.16., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([30]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1056 rendelete (2021. június 24.) az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról (HL L 231., 2021.6.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([31]) A Tanács (EPSCO formációban megtartott) 2023. júniusi ülésén megbeszélésekre került sor egy társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret létrehozásáról, mégpedig a Foglalkoztatási Bizottság (EMCO) és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság (SPC) e célra létrehozott közös munkacsoportja által 2022 októbere és 2023 májusa között végzett munka alapján az EMCO és az SPC legfőbb üzenetei formájában nyújtott hozzájárulás felhasználásával. Az együttes foglalkoztatási jelentés 2024-ben tartalmazott első alkalommal – kísérleti jelleggel – egy első szakasz szerinti országelemzést a felfelé irányuló társadalmi konvergenciát érintő potenciális kockázatokról.

(11) Az Ukrajna elleni orosz inváziót követően az Európai Tanács a 2022. február 24-i következtetéseiben elítélte Oroszország azon lépéseit, amelyek az európai és globális biztonság és stabilitás aláásására irányulnak, és szolidaritását fejezte ki az ukrán nép iránt, hangsúlyozva a nemzetközi jog és az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvek Oroszország általi megsértését. A jelenlegi kontextusban az (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozat ([32]) által biztosított és az (EU) 2024/1836 tanácsi végrehajtási határozat ([33]) által meghosszabbított átmeneti védelem keretében az Unióban segítségben részesülhetnek az ukrajnai lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, és Unió-szerte élhetnek bizonyos, megfelelő szintű védelmet nyújtó minimumjogokkal. Az uniós munkaerőpiaci részvételük révén ezek az ukrajnai lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek továbbra is hozzájárulhatnak az Unió gazdaságának megerősítéséhez, és egyúttal hazájukat és népüket is támogathatják. A megszerzett tapasztalatok és készségek a jövőben elősegíthetik Ukrajna újjáépítését. A kísérő nélküli gyermekek és tizenévesek esetében az átmeneti védelem biztosítja a törvényes gyámsághoz való jogot, valamint a gyermekkori neveléshez és gondozáshoz való hozzáférést. A tagállamoknak változatlanul be kell vonniuk a szociális partnereket azon szakpolitikai intézkedések kialakításába, végrehajtásába és értékelésébe, amelyek célja a foglalkoztatással és készségekkel kapcsolatos kihívások kezelése, ideértve az ukrajnai lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek képesítéseinek elismerését is. A szociális partnerek kulcsszerepet játszanak az említett háború hatásainak enyhítésében a foglalkoztatás és a termelés megőrzését illetően.

(12) A munkaerőpiaci reformoknak – beleértve a nemzeti bérmegállapítási mechanizmusok reformját is – figyelembe kell venniük a szociális párbeszéddel és a kollektív tárgyalással kapcsolatos tagállami gyakorlatokat, valamint a szociális partnerek autonómiáját annak érdekében, hogy a bérezés méltányos legyen, és – a nyugdíjas évek során is – lehetővé tegye a tisztes megélhetést, valamint a fenntartható növekedést és a felfelé irányuló társadalmi-gazdasági konvergenciát. Az ilyen reformoknak lehetővé kell tenniük a társadalmi-gazdasági tényezők széles körű figyelembevételét, így többek között a fenntarthatóság, a versenyképesség, az innováció, a minőségi munkahelyek előmozdítása, a méltányos munkafeltételek, a munkahelyi demokrácia, a nemek közötti egyenlőség, a dolgozói szegénység megelőzése és csökkentése, a minőségi oktatás és képzés, a készségek, a népegészségügy, a szociális védelem és a társadalmi befogadás, a demográfiai változás és a kiegészítő nyugdíjrendszerek előmozdítása, valamint a reáljövedelmek terén elért javulás figyelembevételét is. A 2024-es Val Duchesse-i csúcstalálkozón és a 2025 márciusában aláírt, európai szociális párbeszédről szóló paktumban megerősítést nyert, hogy a szociális párbeszéd fontos szerepet tölt be a munka világában jelentkező kihívások – többek között a munkaerő- és készséghiányok – kezelésében.

(13) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok támogatják a tagállamokat az olyan reformok és beruházások végrehajtásában, amelyek összhangban vannak az Unió prioritásaival, ezáltal pedig az uniós országok gazdasága és társadalma fenntarthatóbbá és reziliensebbé, valamint a zöld és digitális átállásra felkészültebbé válik. Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja tovább súlyosbította a már meglévő társadalmi-gazdasági kihívásokat – többek között a magasabb energiaárak nyomán fellépő energiaszegénységet –, miközben a világkereskedelem bizonytalanságai és tágabb értelemben a geopolitikai környezetből eredő bizonytalanságok veszélyeztetik a növekedést. A tagállamoknak és az Uniónak továbbra is biztosítaniuk kell a társadalmi, foglalkoztatási és gazdasági hatások enyhítését, valamint azt, hogy az átállás társadalmi szempontból méltányos és igazságos legyen, figyelembe véve azt is, hogy a fokozott nyitott stratégiai autonómia és a felgyorsult zöld átállás hozzá fog járulni az energia és más stratégiai termékek és technológiák behozatalától való függőség enyhítéséhez. Alapvető fontosságú a reziliencia megerősítése, valamint egy olyan befogadó társadalom irányába történő elmozdulás, amelyben az emberek védelmet élveznek és képesek a változásokat előre felmérni és kezelni, valamint amely lehetővé teszi a társadalomban és a gazdaságban való aktív részvételüket.

(14) A munkaerőpiaci integráció és átmenetek támogatásához az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák olyan koherens kombinációjára van szükség, amely ideiglenes és célzott, a munkaerő-felvételt és az átmenetet támogató ösztönzőket, készségfejlesztési – többek között a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásra vonatkozó – szakpolitikákat, valamint célzott, hatékony és adaptálható foglalkoztatási szolgáltatásokat egyaránt magában foglal. Ezért fontos teljes mértékben kihasználni a még kiaknázatlan munkaerőpiaci potenciált – többek között az idősebb munkavállalók megtartása és a rugalmas nyugdíjbavonulási lehetőségek előmozdítása révén –, összhangban az aktív befogadás szemléletével, valamint tekintettel a szociális jogok európai pillérének jövőjéről szóló, 2024. évi La Hulpe-i nyilatkozatban ([34]) is kiemelt zöld és digitális kettős átállásra. Biztosítani kell a megfelelő munkafeltételeket, valamint a munkahelyi egészséget és biztonságot, a munkavállalók fizikai és mentális egészségét egyaránt ideértve.

([32]) A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([33]) A Tanács (EU) 2024/1836 végrehajtási határozata (2024. június 25.) az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal bevezetett átmeneti védelem meghosszabbításáról (HL L, 2024/1836, 2024.7.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

([34]) A nyilatkozatot a Belga Királyság írta alá 25 tagállam nevében.

(15) A megkülönböztetés minden formája ellen fel kell lépni, biztosítani kell a nemek közötti egyenlőséget, és támogatni kell a munkaerőpiacon alulreprezentált csoportok foglalkoztatását. Egyenlő hozzáférést és lehetőségeket kell biztosítani mindenki számára, továbbá csökkenteni kell a szegénységet és a társadalmi kirekesztést, különösen a gyermekek, a fogyatékossággal élő személyek és a romák esetében, mindenekelőtt hatékonyan működő munkaerőpiacok, valamint megfelelő és inkluzív szociális védelmi rendszerek biztosításával, a 2019. november 8-i ([35]) és a 2023. január 30-i ([36]) tanácsi ajánlásban foglaltak szerint. Ezenfelül el kell hárítani az inkluzív és jövőorientált, magas színvonalú oktatás, képzés, egész életen át tartó tanulás és munkaerőpiaci részvétel előtt álló akadályokat. A tagállamoknak be kell ruházniuk a kisgyermekkori nevelésbe és gondozásba – összhangban az (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlással ([37]) és „A 2030-ra vonatkozó barcelonai célok" című ajánlással ([38]) –, a szakképzés vonzerejének és inkluzivitásának növelésébe – összhangban a 2020. november 24-i tanácsi ajánlással ([39]) –, továbbá a digitális és zöld készségekbe – összhangban a digitális oktatási cselekvési tervvel és a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról szóló, valamint az „Utak az iskolai sikerhez" című kezdeményezésről szóló tanácsi ajánlással. A megfizethető és megfelelő lakhatáshoz – többek között a szociális lakhatáshoz – való hozzáférés az esélyegyenlőség biztosításának egyik szükséges feltétele. A hajléktalanság ellen fel kell lépni, mégpedig megelőző intézkedések révén, valamint az állandó lakhatáshoz való hozzáférés és az olyan koncepciókon alapuló támogató szolgáltatások előmozdításával, mint például az „elsőként lakhatás" megközelítése. A potenciális jövőbeli egészségügyi kockázatokra tekintettel és a népesség elöregedésével összefüggésben különösen fontos az időben történő és egyenlő hozzáférés a megfizethető és magas színvonalú tartós ápoláshoz-gondozáshoz – összhangban a 2022. december 8-i tanácsi ajánlással ([40]) – és egészségügyi szolgáltatásokhoz, a betegségmegelőzést és az egészségfejlesztést is ideértve. Jobban ki kell aknázni a fogyatékossággal élő személyek gazdasági növekedéshez és társadalmi fejlődéshez való hozzájárulásában rejlő lehetőségeket, összhangban a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló stratégiával, amely arra ösztönzi a tagállamokat, hogy határozzanak meg foglalkoztatási és felnőttoktatási célokat a fogyatékossággal élő személyekre vonatkozóan. A Bizottság „Az egyenlőségközpontú Unió: A romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer" című, 2020. október 7-i közleménye és a 2021. március 12-i tanácsi ajánlás ([41]) kiemeli, hogy a marginalizált roma közösségeken belül megvan a kapacitás a munkaerő- és készséghiány csökkentésére, és a roma közösségek és a teljes népesség közötti foglalkoztatási különbség legalább felére való csökkentését célozza. Az új technológiák és a változóban lévő munkahelyek Unió-szerte lehetővé teszik, hogy rugalmasabbá váljanak a munkafeltételek és javuljon a termelékenység, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúly, ezzel egyidejűleg pedig hozzájárulnak az Unió zöld kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez. Az említett fejlemények egyúttal új kihívások elé állítják a munkaerőpiacokat, és hatással vannak a munkafeltételekre, a munkahelyi egészségre és biztonságra, valamint a munkavállalók és az önfoglalkoztatók megfelelő szociális védelemhez való hatékony hozzáférésére. A tagállamoknak – a szociális partnerekkel együttműködésben – biztosítaniuk kell, hogy a munkaszervezés új formái minőségi munkalehetőségeket és megfelelő, egészséges és biztonságos munkahelyeket és munkafeltételeket teremtsenek, biztosítsák a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, valamint a tevékeny és egészséges időskort, ugyanakkor meg kell őrizniük a meglévő munkavállalói és szociális jogokat, és erősíteniük kell az európai szociális modellt.

(16) Az integrált iránymutatásoknak alapul kell szolgálniuk az országspecifikus ajánlásokhoz, amelyeket a Tanács a tagállamokhoz intéz. A tagállamoknak teljes mértékben ki kell használniuk az Európai Szociális Alap Pluszt, az Európai Regionális Fejlesztési Alapot, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és az egyéb uniós alapokat – ideértve a Szociális Klímaalapot, az Igazságos Átmenet Alapot és az (EU) 2021/523 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([42]) létrehozott InvestEU-t, valamint a Technikai Támogatási Eszközt – a minőségi foglalkoztatás és a szociális beruházások ösztönzése, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem, a megkülönböztetés elleni küzdelem, az akadálymentesség és az inkluzivitás biztosítása, valamint a munkaerő továbbképzési és átképzési lehetőségeinek, a mindenki számára hozzáférhető egész életen át tartó tanulásnak, valamint a magas szintű oktatásnak és képzésnek az előmozdítása céljából, többek között a digitális jártasság és készségek területén, annak érdekében, hogy az állampolgárok rendelkezzenek a digitális, zöld és versenyképes gazdasághoz szükséges tudással és képesítésekkel. Az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([43]) által bevezetett módosítások és

([35]) A Tanács ajánlása (2019. november 8.) a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről (HL C 387., 2019.11.15., 1. o.)

([36]) A Tanács ajánlása (2023. január 30.) az aktív befogadást biztosító megfelelő minimumjövedelemről (HL C 41., 2023.2.3., 1. o.).

([37]) A Tanács (EU) 2021/1004 ajánlása (2021. június 14.) az európai gyermekgarancia létrehozásáról (HL L 223., 2021.6.22., 14. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([38]) A Tanács ajánlása (2022. december 8.) a kisgyermekkori nevelésről és gondozásról: a 2030-ra vonatkozó barcelonai célok (HL C 484., 2022.12.20., 1. o.).

([39]) A Tanács ajánlása (2020. november 24.) a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről (HL C 417., 2020.12.2., 1. o.).

([40]) A Tanács ajánlása (2022. december 8.) a megfizethető magas színvonalú tartós ápoláshoz-gondozáshoz való hozzáférésről (HL C 476., 2022.12.15., 1. o.).

([41]) A Tanács ajánlása (2021. március 12.) a romák egyenlőségéről, társadalmi befogadásáról és részvételéről (HL C 93., 2021.3.19., 1. o.).

([42]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/523 rendelete (2021. március 24.) az InvestEU program létrehozásáról és az (EU) 2015/1017 rendelet módosításáról (HL L 107., 2021.3.26., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([43]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L, 2024/795, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj),

a „Korszerűsített kohéziós politika: félidős felülvizsgálat” című bizottsági közlemény célja, hogy a nyújtott támogatást az új stratégiai prioritásokhoz igazítsák, azaz többek között a bizonyos ágazatokban – például a kritikus technológiák kifejlesztése és gyártása terén, a védelmi iparban, valamint a dekarbonizáció és a zöld és digitális átállás által érintett ágazatokban – tapasztalható készséghiány kezelésére fordítsák. A tagállamoknak emellett teljes mértékben ki kell használniuk az (EU) 2021/691 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([44]) létrehozott, az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot azon munkavállalók támogatása érdekében, akiket jelentősebb szerkezetátalakítások, például globális tendenciáknak betudható társadalmi-gazdasági átalakulások, vagy technológiai és környezeti változások miatt bocsátottak el. Bár az integrált iránymutatások a tagállamoknak és az Uniónak szólnak, azokat valamennyi nemzeti, regionális és helyi hatósággal partnerségben kell végrehajtani, szorosan bevonva a nemzeti parlamenteket, valamint a szociális partnereket és a civil társadalom képviselőit.

(17) A Foglalkoztatási Bizottságnak és a szociális védelemmel foglalkozó bizottságnak – az EUMSZ 150., illetve 160. cikke szerinti megbízatásaikkal összhangban – nyomon kell követniük, hogyan valósul meg a releváns szakpolitikák végrehajtása a foglalkoztatási iránymutatások fényében. E bizottságoknak és a Tanács azon előkészítő szerveinek, amelyek részt vesznek a gazdasági és szociális politikák koordinációjában, szorosan együtt kell működniük. Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti szakpolitikai párbeszédet fenn kell tartani, különösen a foglalkoztatási iránymutatások tekintetében.

(18) A szociális védelemmel foglalkozó bizottsággal konzultációra került sor,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

*1. cikk*

Az (EU) 2024/3134 határozat mellékletében meghatározott, a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatások a 2025. évre is érvényben maradnak, és azokat a tagállamoknak foglalkoztatáspolitikájukban és reformprogramjaikban figyelembe kell venniük.

*2. cikk*

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 2025. október 27-én.

*a Tanács részéről*

*az elnök*

J. JENSEN

([44]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/691 rendelete (2021. április 28.) az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapról (EGAA) és az 1309/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 153., 2021.5.3., 48. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj).